

>Nieuwsbrief<

Platform Initiatiefgroep Duurzaam Uitgaand Toerisme

> P L A T T F O
R M I N I T I
A T I E F G R
O E P D U U R
Z A A M U I T
G A A N D T O
E R I S M E <

Vakantiebeurs 2007

>Secretariaat Platform IDUT: IUCN NL, Plantage Middenlaan 2k 1018 DD Amsterdam
tel: 020 344 9459, internet: www.idut.nl, e-mail: info@idut.nl<

>Platform IDUT

IDUT 2006-2007

Wat gebeurde er bij het Platform IDUT in 2006? De jaarlijkse Groeneveld conferentie was voor de tiende keer succesvol met een bijeenkomst over MVO in de reisindustrie. Onze voorzitter Romana Engeman nam na jaren actieve inzet afscheid en we verwelkomden drie nieuwe leden: Baobab Reizen, ICIS Universiteit Maastricht en de uitgeverij Informatie Verre Reizen.

In 2007 wordt de 11e Groeneveld conferentie georganiseerd, met als thema 'Toerisme & Klimaat'. Meer informatie hierover volgt op de website www.idut.nl

Deze speciale editie van de IDUT nieuwsbrief vindt u informatie over de diverse nieuwe initiatieven en projecten van de leden op het gebied van (duurzaam) toerisme.

Wij wensen u veel leesplezier en een goed 2007!

>WNF

Reis naar de wildernis

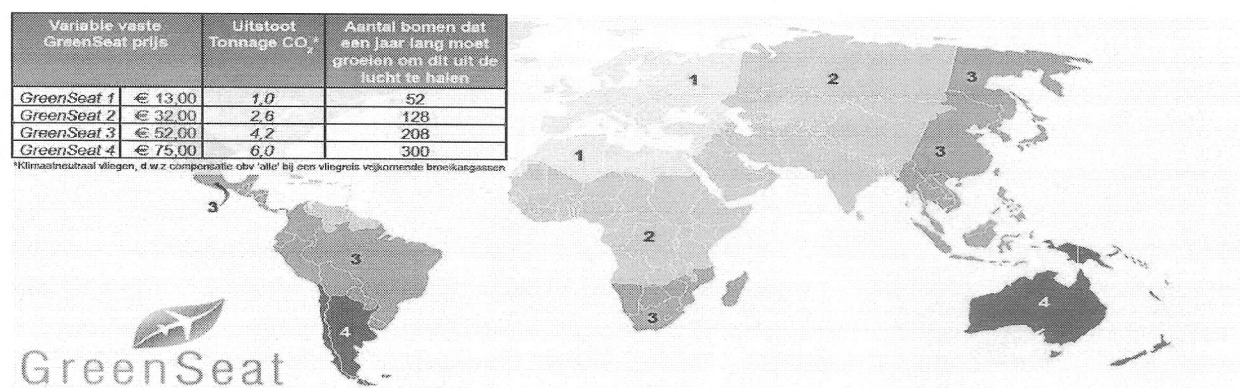
De vernieuwde reizenwebsite www.wnf.nl/reizen van het Wereld Natuur Fonds gaat tijdens de vakantiebeurs de lucht in. Onder de titel Reis naar de wildernis is een digitale reisgids naar een aantal van de mooiste natuurbestemmingen van de wereld ontwikkeld. Per continent zijn voor een aantal landen praktische informatie en tips beschikbaar over het hoe, wat en waar van reizen naar de mooiste wildernisgebieden. Er zijn veel tips, weetjes en ervaringen van reizigers op de site te vinden. Daaronder bijvoorbeeld de reiservaringen van Bettine Vriesekoop in China en Carel Krayenhof in Argentinië. Bovendien is te zien dat reizen en natuurbescherming hand in hand kunnen gaan. Bijvoorbeeld in de reizen die SNP, Sawadee en Thika Travel, de drie reispartners van het Wereld Natuur Fonds.

Op de Vakantiebeurs bij de stands van deze organisaties is meer te vinden over de nieuwe site. Inclusief een uiterst praktisch accessoire voor een reis naar de wildernis. Reis naar de wildernis? www.wnf.nl/reizen

Vlieg in een groene stoel

Sawadee realiseert zich goed dat de schoonheid van de natuur onderdeel is van een onvergetelijke vakantie en daarom steunen wij GreenSeat. Alternatieven voor het vliegen op langere afstanden zijn er nauwelijks. Sawadee biedt je samen met GreenSeat de mogelijkheid de schadelijke uitstoot van je vliegreis te compenseren. Hierbij wordt een zone-indeling gehanteerd (zie kaart + tabel). Als je van jouw vliegtuigstoel een GreenSeat maakt, worden de inkomsten gebruikt om te investeren in duurzame energieprojecten en aanplant en bescherming van bossen wereldwijd. Sawadee compenseert een deel van alle vluchten van het kantoorpersoneel en reisbegeleiders via GreenSeat. In het afgelopen jaar heeft meer dan 25% van onze klanten ervoor gekozen om het initiatief van GreenSeat te steunen. Op het boekingsformulier kan men aangeven of men zelf ook de vlucht wilt compenseren. Hierbij kan men kiezen voor het bedrag dat bij de bestemming hoort of voor een ander bedrag. Kijk voor meer informatie op www.sawadee.nl en www.greenseat.com.

Vakantiebeurs 2007: Sawadee Reizen in Hal 2, standnummer D034

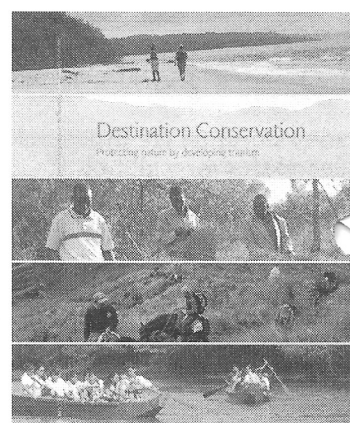
Bestemming Natuur

Waarom zou een touroperator met een natuurbeschermingsproject in zee gaan? Wat zijn sleutels tot succes en wat zijn garanties voor mislukking? Waar hebben toeristen en natuurbeschermers iets aan elkaar?

Antwoorden op deze vragen zijn te vinden in de nieuwe publicaties van IUCN Nederlands Comité. Vorige maand zijn zowel een Engelstalige publicatie -Destination Conservation, Protecting nature by developing tourism- en een Nederlandstalige brochure -Bestemming Natuur, Lessen voor touroperators en natuurbeschermers- uitgebracht. Beiden geven inzicht in ervaringen uit 27 projecten waar toerisme is ontwikkeld om natuur te beschermen en inkomen te genereren voor de lokale bevolking. IUCN NL heeft deze projecten tussen 2004 en 2006 ondersteund, en de projecten variëren van het ontwikkelen van homestays in Peru tot bootexcursies in Kalimantan om de lokale zoetwaterdolfijn te bezichtigen.

Op 14 december werden de publicaties gepresenteerd op een symposium op de NHTV in Breda. Instituto de Montana uit Peru en het Centre for Wildlife Studies in Nairobi lichtten daar toe wat bij de uitvoering van hun projecten succesvol was geweest en wat niet.

Het symposium viel samen met het afscheid van Professor Nico Visser, van de Chair for Sustainable Tourism en Transport, en de jaarlijkse uitreiking van de TUI award voor de beste scriptie op het gebied van duurzaam toerisme.

De publicaties kunnen besteld worden bij IUCN NL, zie www.iucn.nl of stuur een mail aan tourism@iucn.nl

Wijs op wintersport met Arke en Holland International

Arke en Holland International zetten zich in voor de bescherming van de kwetsbare bergnatuur op wintersportbestemmingen. Met de campagne 'Wijs op wintersport' vragen de reismerken om een actieve bijdrage van de vakantiegangers zelf voor het behoud van de sneeuwbestemmingen. In de brochures en bij de reisbescheiden vinden de reizigers winterse wijsheden zoals 'Kies voor vervoer dat het milieu het minst belast' en 'Geef de piste een dagje rust'.

Nog meer tips staan op de website www.wijsopwintersport.nl.

Het hemd is nader dan de rok...

Klimaatverandering is van alle tijden, Kijk bijvoorbeeld naar de ijstijden waar delen van de wereld in vroeger tijden mee te maken hebben gehad. Nieuw is de rol van de mens op klimaatverandering, zijn invloed op aspecten van klimaatverandering en op het tempo waarmee het zich voltrekt.

Het onderwerp staat nu volop in de belangstelling, recent is ook een ander aspect van klimaatverandering onder de aandacht gebracht: de economische gevolgen. In één week tijd (de eerste week van december) belichtten een artikel in de Volkskrant, een item in TROS nieuwsshow en een interview met een FIS official (Federation Internationale de Ski) op Radio 1 de gevolgen van klimaatverandering voor ondernemers in wintersport landen. En zie, opeens wint het onderwerp aan actualiteit omdat zij die hun geld verdienen aan het instandhouden van de omgeving zich zorgen gaan maken. Daarbij vinden zij het Nederlands Alpen Platform aan hun kant. Wij roepen immers al jaren dat nu op een verantwoorde manier omgaan met het alpine milieu de kans vergroot dat latere generaties er ook nog van kunnen genieten, maar ook dat de markt daarvoor in eerste instantie aan zet is.

Al met al een goede stimulans om ook ondernemers te betrekken bij de Round Tabel die het NAP komend jaar gaat organiseren. Ook al hebben we verschillende belangen, het is goed mogelijk dat we elkaar zullen vinden, daar varen de Alpen wel bij! Wordt vervolgd.

Meer informatie: Hanno.Uitenboogaart@tb.tno.nl

Overnachten bij de lokale bevolking met Familieavontuur

Er zijn steeds meer ouders die samen met hun kinderen een verre avontuurlijke groepsreis willen maken. Speciaal voor hen heeft Sawadee reizen samengesteld onder de naam Familieavontuur. Aangezien deze reizen vrij intensief zijn en er allerlei (sportieve) activiteiten ondernomen worden is de minimumleeftijd op deze reizen acht jaar. Tijdens de meeste reizen slaapt men één of meerdere nachten bij lokale families. De inkomsten van deze overnachtingen komen rechtstreeks bij de lokale bevolking terecht.

Tijdens de Thailand reis overnacht men tweemaal bij een Thais gastgezin in houten huizen op palen op prachtige locaties. Wie het leuk vindt kan helpen koken en leren hoe je een authentieke Thaise curry maakt. Onder leiding van lokale gidsen maak men mooie wandelingen in de omgeving. Dit is echt een unieke gelegenheid om met de lokale bevolking in contact te komen en meer te weten te komen van hun dagelijks leven. Familieavontuur werkt hierbij samen met de Thaise organisatie REST.

Voor meer informatie: www.familieavontuur.nl en www.rest.or.th

Vakantiebeurs 2007: Sawadee Familieavontuur in Hal 2, standnummer D034. R.E.S.T. heeft een plaats in de CBI stand in Hal 3.

TUI Award 2006

Elise Allart, duurzaam toerisme coördinator van TUI Nederland, reikte donderdag 14 december de TUI Award voor Duurzaam Toerisme en Transport uit aan NHTV- studente Anouk van Hoof.

Van Hoof's scriptie 'Analysis of the Critical Success Factors of Community Based Tourism' richt zich op een kritische analyse van de werkbaarheid van duurzaam toeristische ontwikkeling door lokale gemeenschappen in de Donau Delta. De schrijfster werd in het bijzonder geprezen om de kwaliteit en de praktische toepasbaarheid van haar scriptie voor andere gemeenschappen en won daarmee een cheque ter waarde van 1000 euro en de bijbehorende oorkonde. Tevens ontving de student Pieter van den Wall Bake een eervolle vermelding voor zijn prestatie.

De jury bestond uit Lotta Sand, manager Duurzaam Toerisme van de Zweedse touroperator Kuoni; Giulia Carbone, duurzaam toerisme coördinator IUCN International en Nico Visser, hoogleraar Duurzaam Toerisme en Transport aan de NHTV Internationale Hogeschool in Breda. Dit jaar waren achttien scripties genomineerd. De award werd uitgereikt tijdens het symposium 'Destination Conservation. Tourism as a tool for nature conservation', georganiseerd door IUCN Nederlands Comité, NHTV Internationale hogeschool Breda en TUI Nederland.

Na de uitreiking: v.l.n.r. Pieter van den Wall Bake, Elise Allart, Anouk van Hoof.

Arkefly vertoont duurzaam toerisme boodschap in vliegtuigen

'Koop geen foute souvenirs', 'Kinderprostitutie is strafbaar' en 'Vermaak je met milieuvriendelijke activiteiten' zijn een aantal van de duurzame tips aan boord van de ArkeFly vliegtuigen. Sinds een aantal weken wordt een nieuwe inflight video getoond. De film eindigt met een duurzaam toerisme boodschap.

De duurzame tips zijn onderdeel van een ruim zeven minuten durende videoboodschap. De video start met een sfeerimpressie van World of TUI. Daarna wordt de luchtreiziger geïnformeerd over het drieklassenconcept van ArkeFly en over de vakantiebestemmingen die ArkeFly aandoet. De film vraagt aan het einde gedurende anderhalve minuut de steun van de luchtreiziger voor het behoud van de unieke culturele en natuurlijke attracties op de vakantiebestemmingen.

De duurzame boodschap richt zich op het gedrag van de vakantieganger op de vakantiebestemming. Zo worden de thema's als respect voor land en bevolking, de uitbuiting van kinderen door kinderprostitutie en kinderarbeid, het welzijn van dieren en milieuvriendelijke activiteiten kort en bondig behandeld. De duurzame film staat niet op zich alleen. In het inflight magazine wordt een pagina gevuld met een diepte-interview met een van de maatschappelijke organisaties waarmee TUI Nederland samenwerkt. Bovendien wordt een duurzame tip aan de reizigers gegeven.

Bij de reismerken Arke en Holland International staat duurzaam toerisme informatie onder andere in de reisbrochures en in de reisvouchers. Voor meer info zie www.tuinederland.nl/Pers/Persberichten/tuinederlandsteuntmetinflightvideostrijdtegenkindersekstoerisme.html

Wageningen Universiteit werkt aan onderzoeksagenda toerisme, natuurbescherming en armoedebestrijding

Op 13 en 14 december j.l. hebben onderzoekers uit verschillende werelddelen en vertegenwoordigers van natuurbeschermingsorganisaties een door Wageningen Universiteit opgestelde discussienota besproken. Doel van de discussienota en bijeenkomst was het ontwikkelen van een gezamenlijke onderzoeksagenda op het gebied van toerisme, natuurbescherming en armoedebestrijding.

Het onderzoek richt zich vooral op het analyseren en meten van de resultaten van de activiteiten op het gebied van toerisme van ontwikkelings- en natuurbeschermingsorganisaties om na te kunnen gaan óf, en zo ja op welke wijze, toerisme een bijdrage kan leveren aan natuurbescherming én armoedebestrijding. In januari 2007 zullen IUCN NL, WNF en WU de discussienota verder uitwerken in een actieplan.

In 2006 heeft het onderzoek zich vooral gericht op de ontwikkeling van PAN Parks. Een aantal studenten uit de Wageningse MSc-opleiding 'Leisure, Tourism and Environment' heeft o.a. onderzoek verricht in Finland, Bulgarije en Roemenie. De resultaten van dit onderzoek zijn te vinden op: <http://www.panparks.org/Projects/Research/Downloadablestudies>.

Voor meer informatie: René van der Duim (rene.vanderduim@wur.nl).

Westelijke Balkan bij het CBI

Albanië, pas een aantal jaren geleden open voor het toerisme, is een van de laatste onontdekte bestemmingen in Europa. Interessante geschiedenis, boeiende cultuur en prachtige onaangetaste landschappen. De laatste jaren heeft men hard gewerkt aan accommodaties en voorzieningen. Met name een bezoek aan het platteland heeft nog het karakter van een reis in de tijd.

Bosnië Herzegovina heeft meer ervaring met toerisme, aantrekkelijke landschappen met een wilde en ruige natuur. Het land biedt veel mogelijkheden voor allerlei outdoor activiteiten en avontuurlijke vakanties: wandelen, klimmen, raften, fietsen enz. Ook cultureel een erg interessante bestemming met traditionele kloosters en kerken.

U vindt op de Vakantiebeursstand praktische informatie over toerisme bureaus, hotels en inkomende touroperators, dit alles omlijst door traditionele muziek. In deze gezellige sfeer is het leuk om informatie te verzamelen over deze bijzondere bestemmingen. Vragen waar brochures geen antwoord op geven kunnen hier meteen beantwoord worden.

Het CBI, Centrum tot Bevordering van de Import uit ontwikkelingslanden, is een agentschap van het Ministerie van Buitenlandse zaken en werkt onder verantwoordelijkheid van de Minister voor Ontwikkelingssamenwerking. Het is de taak van het CBI om voor producenten uit ontwikkelingslanden de toegang tot de Europese en met name de Nederlandse markt te vergemakkelijken.

Voor meer informatie zie www.cbi.nl

Vakantiebeurs 2007: CBI in Hal 3, B072 (exotisch) en in Hal 10, F050 (Balkan).

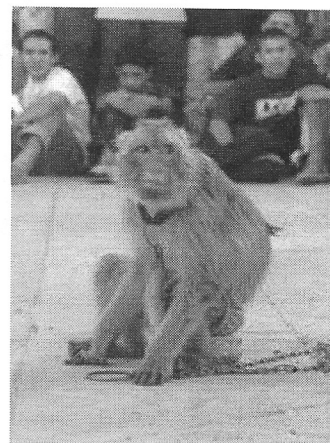

Het lot van de Berberaap

Marokko is het laatste jaar enorm in populariteit gestegen als vakantieland. Vele zogenaamde low-cost airlines vliegen op Marrakech en andere populaire steden en steeds meer mensen ontdekken de schoonheid en gastvrijheid van het land. Dit is goed voor de economie van het land, maar helaas gaat toerisme ook vaak gepaard met negatieve aspecten voor het milieu. In Marokko uit zich dat met name in de handel in bedreigde planten en diersoorten.

Op het beroemde Jmaa Fna plein van Marrakech worden toeristen getraakteerd op de Oosterse sfeer in de vorm van heerlijk eten en oriëntaalse muziek. Maar ook met de slangenbezweerders en berberapen. Een toerist kan voor een prikje een slang vasthouden of op de foto met een berberaap aan een ketting. Ook worden daar ter plaatse jonge berberapen te koop aangeboden voor zo'n 200 Euro. Maar al te vaak trappen toeristen er in en betalen voor deze "unieke" kans of besluiten een aapje aan te schaffen, om later te ontdekken dat het illegaal is of dat het houden van een berberaap in huis nagenoeg onmogelijk is. Ook op de souks, de markten van Marokko, worden vele bedreigde plant en diersoorten of onderdelen ervan te koop aangeboden. Landschildpadden, agamen, kameleons, luipaardvellen, doosjes van bedreigt Tuja hout, en ga zo maar door. Vaak zijn toeristen zich niet bewust van het feit dat deze dieren en planten bedreigd worden in hun voortbestaan. De luipaard is bijvoorbeeld al volledig uitgestorven in Marokko.

Het verhaal achter de Berberaap is tragisch. Er leven nog ongeveer 5000 tot 6000 berberapen in Marokko in het wild, waar dit er 20 jaar geleden nog 17000 waren. Ze komen verder in het wild nog alleen in Algerije voor in veel kleinere aantallen. De vangst van de baby's is een van de oorzaken van deze afname. Ongeveer 300 jonge berberapen worden jaarlijks uit de wilde populatie gevangen en verkocht aan toeristen die ze vervolgens meesmokkelen naar Europa. In Europa zitten de opvangcentra overvol met deze soort en worden de dieren soms geëuthanaseert door gebrek aan opvangcapaciteit. Door het jaarlijks wegnemen van een groot deel van de nieuwe generatie apen, wordt voorspeld dat als het zo doorgaat, er over een aantal jaren geen berberapen meer in het wild Marokko leven. Het is een kwestie van vraag en aanbod. Als de toerist niet meer deze bedreigde planten en diersoorten aanschaft, en zelfs aan de verkopers laat weten dat zij deze handel niet op prijs stellen, dan zal daar langzaam verandering in komen. De Marokkaanse overheid timmert hard aan de weg om het toerisme in hun land te laten groeien en doet er alles aan om het de toerist naar de zin te maken. Als blijkt dat de toerist niet gediend is van deze praktijken, dan zal daar ook een reactie op volgen.

Marokko kent een zeer rijke biodiversiteit met veel verschillende soorten en ecosystemen. Toerisme kan een positieve invloed hebben op het behoud van deze rijkdom. Daarbij is het wel van groot belang dat door toerisme niet de handel in soorten gestimuleerd wordt.

In de Hier-klimaatcampagne werken IUCN NL en Stichting AAP aan de bescherming van de Berberaap en haar leefgebied in Marokko. Els van Lavieren onderzoekt en werkt samen met wetenschappers en overheid in Marokko met als doel de illegale handel in Berberapen te stoppen en het cederbos duurzaam te beheren.

Duurzaam toerisme bij Cordaid

>Cordaid

Voor Cordaid is Duurzaam Toerisme een mogelijkheid voor de arme bevolking als (aanvullende) bron voor het genereren van inkomsten. Dit in evenwicht met andere economische sectoren, waarbij aandacht wordt gegeven aan het behoud van milieu en cultuur en passend binnen een samenhangend lokaal, regionaal of nationaal ontwikkelingsbeleid. Daarbij ziet Cordaid een rol voor zichzelf bij het ondersteunen van projecten, capaciteitsopbouw, marketing en toegang tot kredietprogramma's voor de doelgroepen, en tot slot het voeren van maatschappelijk debat en lobby over thema's als Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen en verantwoord reizen. De rol van Cordaid hierbij is, naast die van financiers, stimulator voor kennisoverdracht tussen de NGO's in het zuiden als ook tussen de (reis)organisaties en de lobby (MVO) in Nederland. De overweging om ons op meer structurele wijze met toerisme bezig te gaan houden, zou overigens niet gemaakt worden, ware het niet dat partners in Latijns Amerika regelmatig en steeds vaker toeristische initiatieven ter financiering aan Cordaid voorleggen.

Cordaid financiert de organisatie 'Instituto Dominicano Desarrollo Integral' (IDDI) in de Dominicaanse Republiek. Dit project zal een bijdrage leveren aan: capaciteitsversterking van 80 kleine producenten in de kunstnijverheidssector gericht op productdiversificatie, kwaliteit en vermarkting, de ondersteuning bij de start van micro-ondernemingen en het beheer van deze ondernemingen in de kunstnijverheidssector, en een branche-vereniging van producenten. In het kader van 'duurzaam toerisme' worden andere initiatieven onderzocht waaronder een tour voor toeristen langs producentenwerkplaatsen. Projecten worden uitgevoerd in de regio's Bayahibe en Puerto Plata. Samen met de reisorganisatie TUI worden mogelijkheden onderzocht om gezamenlijk kansen te creëren voor lokale producenten en hen in staat te stellen hun producten en diensten in de markt te zetten. Op deze manier kan toerisme een eerlijke bijdrage leveren in de strijd tegen armoede.

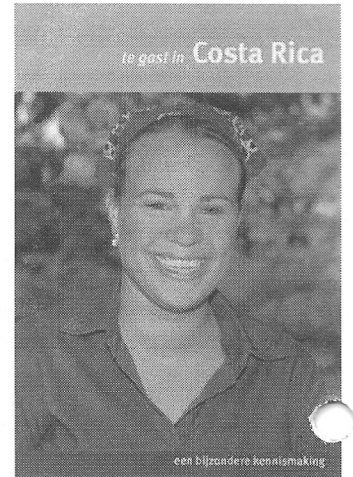
Duurzaam reizen in de praktijk

In maart van dit jaar publiceert uitgeverij Informatie Verre Reizen in samenwerking met IUCN Nederlands Comité een speciale uitgave 'Duurzaam reizen in de praktijk'. Een handzaam boekje waarin reisbegeleiders richtlijnen krijgen aangereikt voor duurzaam reizen in verre bestemmingen.

Uitgangspunt zijn de dilemma's waar reisbegeleiders tijdens hun werk regelmatig mee te maken krijgen maar waar geen standaardoplossing voor is. Wat doe je als reisbegeleider met het afval tijdens een kampeersafari? Wat zeg je tegen klanten die pennen en ballonnen aan kinderen willen uitdelen? Hoe maak je je klanten duidelijk dat bepaalde stammen niet gefotografeerd willen worden? Kun je je klanten adviseren om te gaan quadbiken in de woestijn?

'Duurzaam reizen in de praktijk' pretendeert niet om pasklare antwoorden te geven maar wil reisbegeleiders ondersteunen en aanmoedigen om bij te dragen aan duurzaam reizen. Het boekje biedt hen een kader om eigen keuzes en standpunten beter te funderen. Maar ook hoe deze inzichten over te dragen op klanten. Het boekje is heel geschikt voor gebruik tijdens trainingen voor reisbegeleiders.

Voor toeristen die niet alleen de toeristische bezienswaardigheden willen bezoeken maar ook willen proeven van het echte leven in verre landen, zijn er de handzame landenboekjes 'te gast in'. Auteurs van divers pluimage laten de lezer kennismaken met de levenswijze van de bewoners, hun alledaagse gebruiken en omgangsvormen. De 'te gast in'-uitgaven zijn speciaal ontwikkeld voor touroperators om hun klanten adequaat voor te bereiden op hun ontmoeting met een onbekende cultuur. De serie 'te gast in' bevat 34 landenuitgaven over verre vakantiebestemmingen en wordt zeer regelmatig geactualiseerd. Sinds kort verschijnt 'te gast in' in een pocketformaat. De eerste uitgave in deze nieuwe stijl betreft Costa Rica. In 2007 zijn pocket-uitgaven gepland van: Nicaragua, Guatemala/Honduras, Argentinië, India, Kenia, Tanzania en Namibië. Kijk voor meer informatie op www.tegastin.nl

Vakantiebeurs 2007: uitgeverij Informatie Verre Reizen Hal 3, B072 (in het CBI paviljoen).

>Platform IDUT

IDUT nieuwsbrief

Het IDUT geeft 4x per jaar een nieuwsbrief uit. Ook een email abonnement? Stuur een email naar info@idut.nl.

>Platform IDUT

IDUT leden

Het Platform IDUT bestaat momenteel uit 23 leden uit het bedrijfsleven, overheid, maatschappelijke organisaties en onderwijs: ANVR, ANWB, Baobab Reizen, CBI, Cordaid, ECEAT, ECPAT, Fontys Hogescholen, Hogeschool Inholland Delft, ICIS Universiteit Maastricht, IUCN NL, Informatie Verre Reizen, KNV busvervoer, Milieu Centraal, Ministerie van LNV, Nederlands Alpen Platform, NHTV/CSTT, Sawadee Reizen, SNV, Thomas Cook NL, TUI Nederland, Wageningen Universiteit, WNF.

>Platform IDUT

IDUT contact

Deze nieuwsbrief is een uitgave van het Platform IDUT.
Secretariaat IDUT, p/a IUCN Nederlands Comité
T.a.v. Marielies Schelhaas en Penny van Beek
Plantage Middenlaan 2k
1018 DD Amsterdam.
Tel: 020 3449459
E-mail: info@idut.nl
Internet: www.idut.nl

► P L A T F O
R M I N I T I
A T I E F G R
O E P D U U R
Z A A M U I T
G A A N D T O
E R I S M E ◀